

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria și Duminecă, Fôia, cându concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu sêu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 23/11 Octobru 1867.

Se prenumera la postel, si pe la DD. corespondenti. — serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 c. si facare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvania.

Biserica reformata ungarésca in Romanía si bisericile romanesci in marele Principatu alu Transilvaniei.

(Urmare.)

Cestiunea pe care o tractamu aici este precum amu observatu si precum vede oricine, una din cele mai grave si mai delicate; totusi noi voim a fi scurti, pentruca din norocire vedemu cu multa placere, cumca alti barbati competenti in acésta cestiune ne-au apuatu pe dinainte; speramu totuodata, ca foile bisericesci care se publica in limb'a romanésca isi voru redica vocea lor cu deplina cunoscutia de lucru si asia ne voru dispensa pe noi, pentruca se nu intramu in partea istorica si canonica a cestiunii, ci se ne vedemu de alte trebi; de aceea pre langa istoria bisericeii si pe langa dreptulu ei canonicu vomu trece numai cá prin fuga.

Uitate asia, pe la anulu Domnului 1866 ungurii elvetico-reformati (calviniani) trecendu priu statulu romanescu cá prin unu situ parasitu de ómeni, fara cá se mai intrebe pe guvernul si pe potestatea legislativa isi institue siesi o comisiune centrala, comitetu, guvernul bisericescu, ilu punu sub protectiunea unui altu statu, altu suveranu si a altei biserice; dechiara acea institutiune bisericésca totuodata de institutiune nationala maghiara, alu carei unulu din scopurile principali se fia a propaga in Romanía literatur'a si nationalitatea maghiara cu tóte putintiosele midiolóce si mai anume prin colecte de bani ce va avea a face in alte tieri vecine.

Eca cum intielegu maghiarii reformati art. 5 si 21 din constitutiunea Romaniei sunatori despre „absolut'a libertate a consciintiei si despre garanti'a libertatii tuturor cultelor.”

Religiunea si biserica resaritena a fostu asuprita, impilata si tiranita in tierile coronei unguresci, éra mai alesu in marele Principatu alu Transilvaniei in modurile cele mai barbare, ea este si astadi nedreptatita in multe forme. Artic. XX § 8 alu legii ungurene din 1847/8 da ministrulu ungurescu dreptulu de a conchiama sínódele bisericeii ortodoxe, aceeasi lege defige tocmu si numerulu membriloru din carii trebue se se compuna acelasi sínodu, adica 75.

Eca cum se respecta pe aici libertatea cultelor, autonomi'a confesiuniloru relegiose.

Inse nu la tóte confesiunile se imparte cu aceeasi mesura. In anii absolutismulu regimulu austriacu se incercase de repetite ori a margini autonomi'a bisericelor protestante, ci protestantii unguri se opusera din tóte puterile, respinsera patentele cu tóta barbati'a si dusera lucrulu asia departe, in catu unii dintre capii lor bisericesci, intre carii si br. Nic. Vay fostu cancelariu, fusera condamnati si dusi la temnitia. Protestantii au scos'o la cale pe baza autonomiei lor bisericesci.

Déca confesiunile romaniloru asuprite si nedreptatite aru invoca protectoratul vreunui suveranu strainu, alu lui Alecsandru II., Napoleonu III. sêu Victoru Emanuelu, precum au invocat protestantii protectiunea regelui Wilhelmu si a., óre cate lanturi si temnitie aru fi de ajunsu, pentruca se inchida pre archiereii si preotii romanesci?

Si ce ati dice voi, candu romanii transilvani s'aru scula intr'o buna dimineti'a si s'aru aduna cá se si institue o comisiune bisericésca, sêu adica unu consistoriu bi-

sericescu pe baza unui regulamentu, care se'lu indatóre face in totu coprinulu tieriloru locuite de romani colecte oatu se póte mai numeróse cu scopu de a cumpara si imparti la romani cu miile de esemplarie orice produse literarie romanesci, diarie s. a. ori deunde si de orice colóre? Pana la 1862 inca totu mai existá acea lege barbara, care opria chiaru si aducerea cartiloru bisericesci din tierile vecine, in catu citirea oricariu producta literariu si publicisticiu romanescu era conditionata dela concessiunea si grati'a ce trebuea se se óera in scrisu dela guvernul, adica tocmu cá si in Rusi'a.

Uitate, unguriloru din Romanía le este er-tatu a face tóte acestea, ei potu aduce totuodata orice carti, orice diarie in limb'a loru nationala si in oricare alt'a, fara nici o pedea in lume.

Din contra, natiunea romanésca din Transilvani'a si Ungari'a se afla astadi in periculu invederatu de a i se sfarma inca si cele mai scumpe institutiuni bisericesci, pe care ea le posiede mai bine de un'a miie siette sute de ani pe pamentulu acesta. Romanii respinsi de pre terenulu nationalu pe care'lu ocupasera intre anii 1848 si 1865 se mai mangsiá cá si in vécurile treoute cu speranti'a, cá déca se voru retrage éra si altarul cá in vécurile barbare, incai acolo voru fi lasati in pace. Asia mangaiá pana acum tocmu si unii archierei pe fii loru sufleteáci. Amaru s'au insielatu, si din contra s'a implinitu asertiunea acelor romani, carii sustienea si sustienu pana astadi, cumca astfelu de invingatori nu se oprescu nici la altarul, ci sunt in stare de a impinge lucrurile pana la casuri analóge cu alu metropolitulu Sava Brancovicu din dilele lui Apaffy.

Noi inse intrebamu astadi in an. 1867, ca cine ce are cu institutiunile, cu ierarchi'a, cu episcopiiile si mitropoliile rituriloru romanesci? Cine cutéza a se amesteca in afacerile bisericesci ale acelor? Cine da dietei dreptulu de a dicta clerulu sínóde si a insarcina pe ministrulu cu convocarea loru? Pe sínódele romano-catolice, pe cele luterane, calvine, unitariene le convóca óre ministrii? Si cine se face canóne pentru bisericile romanesci? Nu cumva Deák si Ghiczy, Madarász ei Böszörményi? Recunóscemu jus circa sacra alu domnitorulu, nu si jus in sacris alu nici unui muritoriu pe faci'a pamentulu. Acésta este dreptulu inalienabilu alu fiacarei confesiuni relegiose. Nu suntemu si n'amú fostu niciodata amici ai concordatulu austriacu din 1856, diu inse nici ca vomu incuviintia vreodata nici unu felu de mesura despotica a potestatii politice asupra bisericelor, prin urmare si desfiintierea ori carei metropolii sêu episcopii venita dela potestatea politica o vomu numi de aceea ce este: tirania. Intrebamu pe protestantii augustani (luterani), pe cei elvetiani (calvini) si pe unitarieni, cine le fundéza loru superintendentiele (episcopiiile), cine le numesce superintendentii, cine'i destitue, oine organizéza ierarchi'a lor si cine desfiintéza sêu arondéza din nou diecesele lor bisericesci? En se outoze a dechiara orisicine, ca superintendenti'a din Clusiu e desfiintata!...

Voi inse ve provocati la istoria bisericésca. Ati studietu voi istoria bisericésca a romaniloru? Dupa cate amu cititu din condeiele publicistiloru maghiari pana in ór'a de facia in acésta cestiune, trebue se credemu ca nici unulu nu o cunócece. (Va urmá.)

Brasiovu. Precum amu mai observatu, repetimu si acum, ca comerciulu nostru suferu greu din caus'a bólei de vite, pentruca transporturile se potu face numai cu cai, pe carii inse locuitorii ii intrebuintéza totuodata la aratu si grasatu. In unele comune ból'a de

vite cornute in mani'a celoru mai strinse mesuri face stricatiune mare. Ce e dreptu inse, ca in multe casuri insii proprietarii viteloru bolnave sunt de vina, pentruca astadata cá totu-deauna cei mai multi fiindu fatalisti cá turcii, nu le pasa de nici o regula, ba se silescu a evita orice mesura preventiva. Ce se le faci, asié sunt orecuti, in — fatalismu, ursita, ursitórele, sórte, descantaturi babesci, éca credintiele lor. Pana acum au picatu aprópe la trei mii capete. Unii economi le perdura pre tóte ai rémaserá la sapa de lemn.

Pretiurile céréaleloru stau anume: graulu vechiu intre fl. 6 si 6'40, nou intre 5 si 5'40, papusoiulu 4 40 v. a., s'ocar'a totu cam asié. Se intielege galef'a de Ardélu (64 oupe, sêu la grau 130 8).

De candu a venitu scirea dela Pesteá, ca ministerulu ungurescu voiesce a se apuca cu deadinsulu de calile ferate, comitetulu calii de feru constituitu si aici inainte cu 6 ani se mai aduná abié luni in 21 Octobru spre a discuta asupra liniei Clusiu-Brasiovu si A. Carolina-Brasiovu. Maioritatea fú pentru acésta din urma. Eri marti a fostu totu pentru acestu scopu o adunare numerósa in sal'a camerei comerciali de aici. La acea adunare au fostu deputati si din tieniturile vecine si dela Sibiu. Discursiunile au fostu parte mare interesante.

Óre pe romani cine'i mai reflectéza la acestea miscari pe terenulu economiei nationale? Dupa opiniunea nóstra cea mai deaprópe si mai frésca insarcinare ar' cadea si in acésta privintia asupra adunariloru municipali, mai alesu déca aceleasi aru fi compuse precum nu sunt mai nicidecum. Se voru mai cheltui éra si vreo 60 milióne pentru cali ferate. Dorimu se sjungemu si noi cá se vedemu ce folostu va trage poporul preste totu si poporul nostru in specie din varsarea acelor milióne. Una scimu fórté bine, ca adica interesele acelor milióne platinduse din tesaurulu publicu, se platescu din pungile poporulu. —

—Unulu dintre scopurile principale ale asociatiunii transilvane este cultura, adica luminarea, desteptarea, moralizarea si — inavutirea poporulu. Fôia asociatiunii ar' fi destinata a lucra in lini'a prima pentru sjungerea acelu scopu maretu. Adunarea generala decisu in acésta cestiune. Comitetulu se invoise a esí cu Nr. I la 1 Novembre a. c. O comisiune alésa dintre membrii comitetulu fusese insarcinata a elabora o programa pentru fôia. Aceeasi fiindu gat'a cu program'a, v. presedintele conchiama comitetulu in modu extraordinariu pe 15/3 Oct. Intr'aceea sosise si dela Baritiu o scrisóre privata, impartasita inse comitetulu in aceeasi ziedintia. Baritiu adica care dupa § 16 ar' fi se fia redactoru alu fôiei, ne fiindu provocatu de catra on. comitetu ex-concluso cá se ia asupra si redactiunea, a respunsu totu pe cale privata ca primesce, arata inse vreo optu pedece si respective conditiuni care aru fi a se delatura si respective a se implini, pentruca fôia se póte esi nu numai, ci si folosi. Trei óre intregi c'a desbatutu asupra acelei scrisóri. In urma unulu din membrii dechiara, ca Baritiu a improvisatu pe comitetu cu acea scrisóre a sa, care inse nu este altu ceva, decatu unu extractu alu adresei sale indreptate la Aug. 1865 catra adunarea generala tienuta in A. Carolina, publicata si in Gazeta. Resultatulu lungu discusiuni fú, ca conclusulu se mai amana pe o septemana. Greu nascere*).

Domniloru, romanii din monarchi'a austriaca au cateva foi periodice, care lucra si ostenescu deadreptulu si pentru cultura poporulu luata intru intielesu mai largu. Tóte acelea merita de-

*) Déca este asié, dorimu cá acea scrisóre se se publice nesmintitu. Red. Gaz.

plina sprijonire din partea publicului**). Domnilor, cu câte 4—5 sute abonati nu se tiene publicitate, nu natiune, poporu, patria in acestu seculu, candu alte popóra au sute de mii si milioane de abonati si cititori. Se punemu man'a pe cugetu si se ne intrebamu, cum sprijonimu noi foile nóstre publice. Nu suntemu indestulati cu ele? Unu asemenea respunsu ar' fi o palma in faci'a intielegintii nóstre. Cine scrie foi? — Era celu care le sfa neadestulátore, se sorie elu mai bune. Ori ea voimu se slobodimu aripele cá pui odati? . . . Ne-a sparietu politic'a dilei, volbur'a trectátore? —

Inca odata: déca on. comitetu n'are graba mare cu fói'a asociatiunii, pentru aceea romanii totu nu voru remanea fara lectura nationala. —

Sibiu 7/19 Oct. 1867.

Astadi, dupa trecerea aloru 40 de zile dela repausarea in Domnulu a nemoritoriului nostru arhiepiscopu si metropolitu **Alexandru St. Siolutiu** se celebrá in biseric'a gr. cat. de aiei sant'a liturgia pentru eternulu repausu alu marelui nostru arhieru **Alexandru**, cu care ocaziune se santi si parastasu, amesuratu obiceiului observatu in biseric'a nóstra. Credintiosii fii sufletesci ai marelui arhipastoriu cu animi frante de durere, inaltiera rugatiunii la tronulu celui atotpotente pentru fericitul repausu eternu alu celui sufletu nobile si mare, carele a stralucitu, cá unu luceferu conducatoriu pre orizonulu natiunii romane, celei atatu de multu cercate de valorile timpuriloru.

Cu acest'a ocaziune mi-au voia a merugá, cá se binevoiesca on. Redactiune a aduce la cunosciint'a on. publicu cetitoriu, cumca sub scrisulu auctoriu, mai posedu unu numeru insemnatu din opsiorulú s'eu intitulatu: „Elemente de istoria Transilvaniei“ pentru invetiatori si scótele popularie romane. Acést'a carte trebuie se intereseze pre fiacare invetiatoriu, carele voiesce a fi catu de catu cunoscutu cu evenimentele patriei sale, cu atatu mai virtosu, cu catu ca studiulu istoriei patriei, fiindu degia introdusu si in scótele popularie romane, — numit'a carte póte sierbi cá unu manualu folositoriu pentru invetiatori in pregatirile sale la propunerea aceliuia.

Cartea in sene e destulu de bine adjustata, tipariu si chartia frumósa, pretulu destulu de moderatu, si anume: 1 exemplariu legatu se vende cu 30 cr. v. a., ér' nelegatu numai cu 24 cr. cr. v. a., si alu 10-lea exemplariu se da gratis. — Se póte trage, in calea prenumeratiunii, deadreptulu dela subscribulu auctoriu etc. **I. V. Rusu.**

Blasiu 10 Oct. 1867.

Domnule Redactoru! In Nro 119 alu diariului maghiaru „K. K.“ a aparutu o corespondintia din Blasiu, prin care dlu corespondinte S-nu se vede ca n'a avutu altu scopu, de catu a informá publiculu maghiaru chiaru prin organu unghurescu, despre praca si modalitatea ce observéza biseric'a nóstra intru alegerea episcopului; — precumu si despre temerile si sperarile, semtiarele si cugetele, ce le ar' avé celu arhiepiscopu, cu privire la restaurarea scaunului metrop. vacante. —

Nu remane dera alt'a, de catu de o parte a se aduce multumita dlui S-nu pentrucu a avutu bunovolenti'a a descoperi fratileru maghiari, ceea ce astepta clerulu romanu dela regimulu loru, si ceea de ce se infiora; era de alta parte ai spune cu tóta sinceritatea, cá opiniunea publica inca nu s'a manifestatu de locu a fi concentrata in person'a unuia s'eu altuia individu ori si de unde, si ori si cine ar' fi acela; — ai spune ca pre catu este de caracteristica corespondenti'a d. sale in „K. K.“ despre trebile bisericeii nóstre, pre atat'a apare si de curiósa; caci déca dlu S-nu esprimandusi „opiniunea basata pre convingerea domniei sale,“ a volitu se preocupe opiniunea publica, s'eu se faca cunoscutu maghiariloru chiar' si individulu, care este mai meritatu si mai demnu spre a ocupá scaunulu vacante in person'a R. D. C. Papfalvi, atunci facea unu servitiu cu multu mai bunu, déca incunosciint'a pre o. p. maghiaru, nu numai despre presentele, incatu este canonicu domnulu cutare si deputatu alesu la diet'a din Pest'a; ci si prin trecutul domniei s'ale, incatu a luat parte totu cá deputatu si in 48 la diet'a

maghiariloru din Dobritienu, care a proclamatu pe Kossuth de presiedinte alu republicei maghiare; — a luat parte la diet'a din Clusiu, totu in 48, unde a facutu propunerea: se binevoiesca staturile a porni o comisiune, care se cerce, déca flamurile espuse la adunarea nationala din Blasiu in 15 Maiu 1848 au fostu muscalesci ori ba?*) — (vedi A. T. Papiu Ist. R. Tom. II. p. 322—223.)

Asfelu nu numai fratii maghiari, ci chiaru si clerulu romanu inoa ar' fi deplinu informatu, care barbatu din cleru dupa „opiniunea basata pre convingerea d. sale, este mai espertu si mai cu tactica, mai seriosu si mai tare la caracteriu, mai meritatu si mai demnu, cá se ocupe vedutulu scaunu.

La partea ultima a numitei corespondintie permita mi Dlu S-nu a reflectá: ça precatu dinarele (maghiare) au esageratu sum'a averei testate clerului si natiunii de oatra fericitul metropolitu, pana la unu diumatate de milionu, si astfelu au trecutu preste adeveru; pre atat'a domnia s'a reducandu-o chiar' la nula priu nu se scie ce felu de pretensiuni demne si legitime, ce le ar' face V. Cap., si prin calcularea daunelor facute in padurele dominiului de oatra inspectorele metrop. G. P. scade cu totulu dela adeveru, — caci ori catu si ar' sfarmá cineva capulu, n'ar' poté aflá ce felu de pretensiuni demne si legale ar' avé V. Capit., care adauganduse la pretiulu daunelor facute in padurile dominiului metrop., s'aru urcá la sum'a de 200000 fl. v. a. cu atat'a mai vertosu, ca celu ce si ar' face pretensiuni demne si legale,“ a avutu si dreptulu si puterea a mana, de o impiedecá depradarile in padurile dominiului episcoposcu, si acest'a n'a facutu'o.

Spre incheiere mai adugu numai atat'a ca unoru omeni de pre aici cari pana ce a traitu fericitul metropolitu, n'au vorbitu nece unu cuventu, li s'a deschisu gur'a. si carteseu si verdi si uscate asupra dinsului. Cu ce intentiune facu acest'a, voru fi sciendu si mai bene; dara destulu atat'a cá atari cartiri post facta nu le sierbescu spre onore. Adieu C. . . .

Clusiu 19/7 Octob. 1867.

M'amu scandalizatu Domnule Redactoru! si m'amu indignatu cetindu cele scrisse de unu neghiobu, s'eu precumu se subscrie densulu de unu ticalosu in Nr. 80 alu „Telegrafulu Romanu“ nu pentru cele ce scrie in privinti'a proceselor urb. — pentru ca despre aceste audisemu mai n'ainte dela unu domnu demnu de crediamentu, cu multu mai demnu decatu ceia la cari se provóca ticalosulu, — ca Dr. R. cu tóta anim'a si din tóte poterile apera drepturile tieraniloru cari recurgu la elu, si ca nu e densulu neci catu mai pucinu vin'a ca tieranii isi perdu procesele cu domnii, oi suntu legile cele elastice urbariale si este apoi dis'a romanului ca legea si dreptatea e dupa cum o facu domnii. Asia dara nu pentru aceste m'amu indignatu, ca soiu ca Dr. R. va soj infrange cele aruncate in contra lui, m'amu scandalizatu si indignatu pentru misieli'a si ticalosi'a mangitoriului din Telegrafu, care voindu a face unu servitiu patronului s'eu, nu afla alta cale mai onesta decatu pe a insinuariloru in antea inimiciloru nostri seculari si a calamniei! Pucini barbati demni din patria nóstra voru fi — intielegu romani — pentru carii se nu se fia aflatu locu in Telegrafu cá se fia atacati de unii altii in onóre, si se se incerce depopularizarea loru, — si acuma isi continua acest'a placere cu scopu numa cá, cu atata in mai mare splendóre se póta figura patronulu mangitoriului! Auditi colu! Dr. R. pentru ceea e romanu mare, pentru ca striga asupra natiuniloru si anume asupra natiunii ungare (neci nu maghiare). Unde ti trebue una insinuatune mai servile, mai ticalósa, mai nerusinata cá acést'a?! Da numai Dr. R. striga? — da cati romani suntu in Ardélu carii se fie multumiti cu cele ce facu unghurii? Apoi se nu strige in contra nedreptatiriloru? se si plece spatele cá se póta dá pe ele? Cine cum vrea? se te tiresci inaintea asupritoriloru tei cum se tirescu cei la cari se provóca scriitorulu, precum se tiresce si elu inaintea patronului s'eu, pre care inse nu

*) Si apoi ce lucru mare a fostu a cere o asemenea comisiune? Adeverulu este, ca atunci toti romanii au protestatu asupra invinuirii cu stégulu muscalescu si au doritu cercetare. Totu adeveru istoricu, ca stégulu din 1848 n'a fostu nici muscalescu, inse nici romanescu, ci a fostu unu stégu facutu in Sibiu fara nici o sciintia a coloriloru transilvane si nationali. — Red.

are curagiu alu nami pre nume. Dá, pentru aceea e Dr. R. renumitu, pentru ca striga si apera drepturile natiunii si nu merge la P. se le venda, e renumitu ca e devotatu causei nationale si pentru ceea a primitu si va primi inca adrese dela tinerime si dela betrani, pre lunga tóta man'a si necasulu scriitorului din Telegrafu!

A trebuitu se spurce pre altii Telegrafulu cá se se póta redicá in ceriu pre sine! Inse au trecutu timpurile acele, s'au facutu diu'a, vedemu cu totii, scimu de stinge intre albu si negru, intre óie si lupu in pele de óie, scimu a pretiui meritele cele adeverate, si despretiunim pre aceia cari se aréta a fi amicii natiunii si bisericeii si lucra la vedere in interesulu acestora, intr'adeveru numai la redicarea loru s'eu aloru loru, precum face si scriitorulu din Telegrafu! De ce nu a primitu t. . . . lu din Telegrafu procesele bietiloru tierani cá se le aperi? amu fi vedutu cate aru fi castigatu si elu. In desiertu: au trebuitu se se scrie unu articlu lungu despre „caderea tieraniloru romani la saracia — de desperatu“ pentru de a puté negri pre unulu dintre anteluptatorii nationali pre Dr. R. si a inaltia pre acela care a redicatu natiunea romana de e respectata in Europ'a (!) — numai a casa e asuprita si batjocurita de totiticosii — si seraca de desperatu. — Adeveratu candu vedi de aceste, trebue se te miri ca nu desperi. — Unulu din Bettlervolk.

Clusiu 15 Oct. 1867.

(Inchiazare.)

c) Din decretulu regelui Matia din an. 1479 art. I anatemisandu episcopulu cat. din Transilvani'a Georgiu Lopea pre romani, ca-ci nu au volitu ai da diecema, apaserea acést'a zu datu ansa la mai multe incuse, de aceea regele Matia la incus'a metropolitulu romanu din Transilvani'a Ioanichie scutesce de orice tacse pre preotii romani din Maramuresiu prin decretulu urmatoriu: „Nos Mathias Dei Gratiae Rex Hungariae etc. Memoriae comendamus etc. Quod Vos tum ad humillimae supplicationis instantiam fidelis nostri Reverendi Jovanichik Metropolitanus Nandor Albensis nostrae, propterea potestate Majestati. Tumvero ex gratia speciali, universos et singulos valachos Presbyteros fidei graecam tenentes, in comitatu Maromarsiensi existentes, praesentes et futuros de solutione quarumcumque taxarum tam ordinariorum quam extra ordinariorum, per ipsos, in medium Regnicolarum nostrorum solvi.“

d) Din decretulu regelui Uladislau de dto. Bud'a 14 Maiu 1494, prin care recunosce chiar' regele Uladislau pre arhiepiscopulu dia Transilvani'a, in care indatoresce pre egumenulu si archimandritulu Ilarie si pre toti urmatorii lui, cá se fia subordinati episcopului dela Muncaci, si arhiepiscopului din Transilvani'a. Ma nu numa aceea se vedesce din decretulu acesta, ca in acelu seculu era arhiepiscopu de ritulu grecu in Transilvani'a, ci si aceea, ca episcopulu dela Muncaci érá sufraganu arhiepiscopului din Transilvani'a. Decretulu e: „Nos Uladislaus Dei gratia Rex Hungariae etc. Ita tamen, quod ipse frater Hilarius Prior, et sui successores Eppo de Munkáts sui ordinis reverentia, Archiepiscopo vero de Transilvania modernis et sufficientes veluti superioribus suis, debitam subjectionem et obedientiam praestare debeant et teneantur.“

e) Martinus Szent-Ivány, carele au vietuitu pre timpulu, candu romanii din Transilvani'a fecera uniunea cu biseric'a Romei, in disertatiunea cronologico-polemica, cea pentru inceputulu nennirei grecesce, aia scrie despre unirea romaniloru „Quia vero, postquam Valachi in Transilvania, cum suo Archiepiscopo et universo clero, acceperunt hanc unionem cum Ecclesia Romana, non defuere aliqui Calvinistae, qui ad imitationem catholicorum, intendebant aliquos sacerdotes Valachorum inducere ad unionem cum sua secta“ etc. Jassu, Auctoritate, et impensis, Leopoldi a Kollonits Archi-Episcopi Strigoniensis, Tyrnaviae typis edita anno 1703. cap. 4. — De óra ce disertatiunea acést'a s'a scrisu din demandarea primatelu dela Strigonu in anulu mai susu numitu, pre Athanasiu fara nici o dubietate ilu numesce arhiepiscopulu romaniloru din Transilvani'a, urméza, ca si rom. cat. nici decum, cá de unu lucru prea cunoscutu nu s'au indoitu pre acele timpuri, cumca arhieruulu rom. dia Belgradu in Transilvani'a inainte de a se uni romanii cu biseric'a

***) Archivulu Dlui Cipariu. Fói'a societatii din Bucovina. Famili'a. Amiculu poporului. Fói'a pedagogica si chiaru foile politice. Red.

Romei a avut titlu de arhiepiscopu si mitropolitu.

De acea zelosulu episcopu romanu din Transilvani'a baronulu Inocentie Clainu, fiindu in Rom'a, in scrisoarea sa din 15 Iuliu 1747 catre Ioanu Sacadate protopopulu din Blasiu data gemea dicundu: „Scaunulu acesta a fostu arhiepiscopescu si se fece scaunu episcopescu, ce adaugere dara are biseric'a mea, care Jesuitii vreu se o predeze si s'o robésca si de rodurile fundationale se o despóie — „Sedes haec fuit Archi-Episcopalis, et facta est sedes Episcopalis, quid ergo incrementi habet mea Ecclesia, quam Jesuitae depopulari, in servitute tradere et fructibus fundationalibus spoliare volunt.“ Totu episcopulu Clainu catra pontificele Benedictu alu XII asia graiescu dicundu: „ca in contra acintirei totoruru bisericeloru resaritului celoru unite, si aceloru latine, biseric'a acésta, care mai inainte a fostu scaunu arhiepiscopescu, dupa primirea uniunei fú scarita la scaunu episcopescu.“ „Expendi velint, quod haec Ecclesia fuerit se des Archi-Episcopalis, quid deliquit haec Ecclesia, quod recepta unione, contra sacros canones sit degradata ad sedem Episcopalem? an non expediat a summo Pontifice exorare, ut competens Archi-Episcopalis Dignitas Ecclesiae huic restituatur?“

Asi puté aduce cate si mai cate documente spre constatarea asertiuniloru mele, inse aflandule cu asta ocaziune de prisosu, me retien delu producerea loru. Multi suntu si intru aceea ratacire dintre contrarii arhiepiscopiei nóstre, precum e si d. A. din „Unio“, ca metropolia nóstra s'au infintiatu numai in 1852. — Acésta dupa cum am aratatu mai susu nu e adeveratu, ceea ce se vede si din dictiunea repausatulu metropolitu Siulctiu rostita cu ocaziunea instalatiunei sale de metropolitu in 28 Oct. 1855 — catra pronuntulu apostolicu Michaele Viale Prela — unde dice „Nam quis extinctam ante annos CXLII hanc nostram sedem Metropolitanam alius nobis restituit, nisi bonitas et omnipotentia divina, in cuius manu sunt corda Regum, et quocumque voluerit inclinat illa! Si éra: et iterum restauratae antiquae nostrae sedes Metropolitanae Alba Juliensis donum in Terris primum Sstimae suae C. R. et Ap. M. gloriose regnanti Imperatori nostro Francisco J. I. in acceptis referre perpetuo debeatur.“

Éca d. A. din „Unio“, ca romanii transilvani nu numai ca dupa cum afirméza dsa pana in an. 1566 nici de episcopi'a romanésca a fostu amintire necum inca de metropolia. — Matia regele recunósce precum am aratatu mai susu, inca de pe la anul 1474 a fi esistatu metropolia in Transilvani'a si inca de Alb'a Iulia.

Asiderea regele Uladiaslau. Si totusi dsa voiesce a demustra, ca de a locuitu canduva episcopu in Alb'a Iulia, acela n'a putu fi altulu decatu celu constitutionalu rom. cat. Vedi, a debuitu se ceteasi istoria dreptulu publicu, la care cu atata placere te provoci, inca inainte de principii nationali ai dvóstra.

Concedu dlui A. din „Unio“, ca in legile tierei transilvane, se numesce arhiepiscopulu nostru numai episcopu si vladica, la care amu si raspunde numai atata, ca pre timpulu acela, candu legile si cartile principiloru ardeleni numies pre arhiepiscopulu romanu din Belgradu episcopu si vladica, a fostu biseric'a si natiunea romana de totu persecutata — urgisita — de catra guvernulu de atunci; si fiinduca guvernulu a constatu din barbati de legea reformata, care au avutu numai episcopu séu superintendente, pentru acea nu au volitu se dè gov. titlu mai mare arhierieului romanescu, de cum a avutu episcopulu maghiaru reformatu. Elu acum ar' vré a resuscita acele timpuri? Se ne raspunda A., ca se'lu cunóschemu. —

Am aratatu mai susu, ca motivele din care pornise d. A. in „Unio“ cu edarea articolulu adeecori amintitu nu le sciu, fara cum diseramu, iar' veni bine la socotéla, déca i s'ar realisa dorirea lui „Pesti Hirnök“ et consorte. — Nóue totusi nu ne vine a orde, ca in impregiurárele de facia s'ar puté asia ceva face, ca incetarea metropoliei gr. cat. ar' fi decisa, ca-ci insusi ministrulu presiedinte in siedinti'a dietei din sambat'a trecuta promise, ca va aduce proiepta de lege in causele religionarie, va se dica, o lege constitutionalu, si astfelu de afaceri voru veni numai de acum inainte. Deci pana atunci ministeriulu nu va puté face nici o innoize, cá se nu se dica, ca ministeriulu constitutionalu lucra in modu neconstititionalu. Acestu dreptu

ar' cadé numai in competinti'a sinodului; ma si acésta fara de a comite crima in contra dreptulu istoricu alu s. nóstre biseric'i n'ar puté face acésta, éra de a o stramutá din Transilvani'a in altu locu, ar' insemna a supune pre arhiepiscopulu la episcopulu. Speramu, ca inaltilu regimu actualu va fi precautu, in impregiurárele de facia nu va vatama córd'a cea subtile a natiunei romane, pre care se baséza consciinti'a religiósca a romaniloru; ci va lasa tóte asia precum suntu acum, ma va concede pre basea dreptulu istoricu si datin'a observata pana acum cu atata scumpatate in archidiece'sa de Alb'a Iulia, cá clerulu se'si aléga liberu pre episcopulu seu respective arhiepiscopulu, — éra in casu contrariu ar' vatama pana in sufletu pre totu romanulu adeveratu. Mai alesu acum, candu se astépta cu atata sete si doru sevirsirea opului celu mareliu alu impacarei nationalitiloru si confesiuniloru, de oare avemu atata lipsa, atatu unii catu si altii, cá asia pre o base solida in concordia adeveratu fratiésca dandu man'a unii cu altii se conlucramu cu totii pentru interesulu comunu si fericirea amatei nóstre patrie, care ne e mam'a tutururu. —

Gregoriu Chifa.

UNGARIA. Dela diet'a Ungariei nu avemu a impartasi astadata nimic de o importantia mai mare ce se nu fia cunoscutu publiculu din numerii trecutii. Membrii dietei adica luora éra si deocamúta mai multa in sectiuni si in cluburi (éca unii nu lucra niciodatá nimicu). O cestiune totusi va interesa pe ori si cine, adica cererea deputatulu Böszörményi in judecata criminala de presa prin procurorulu de statu. Persón'a unii representante alu poporulu este recunoscuta prin lege de neatacabilu pre catu timpu elu este membru alu corpulu legislativu. Böszörményi inre este si redactoru alu gazetei democratice radicale „Magy. Ujság“ organu alu lui Kossuth. In var'a trecuta Kossuth alesu fiindu in orasiulu Vác deputatu si neprimindu, se escuzá in o epistola faimósa, in care dise intre altele, ca pre catu timpu cas'a Habsburg va domni in Ungaria, vreunu bine se nu se astepte. Böszörményi publica acea scrisóre in multe mii de esemplarie, macarua elu soia bine, ca aoeasi lovesce dreptu in sanctiunea pragmatica si in totu actulu in coronarii din anul acésta. Acésta cauza merita tóta luarea-aminte. —

AUSTRIA INFER. Vien'a 20/10 Mai. S'a imperatulu si imperates'a dinpreuná cu suit'a, in care va fi si br. Beust, c. Iuliu Andrásy si duc. de Gramont, pórnesce in 21 la Paris.

In caus'a adresei episcopiloru publica „Wien Abendpost“ un'a scrisóre de mana imperatésca catra cardinalulu Rauscher, arhiepiscopulu Vienei, cá respunsu la adres'a celoru 25 episcopi. Cuprinsulu preinaltei scrisori e urmatu:

Adres'a tramisa mie de catra arhiepiscopu si episcopi am mediocritu a se dé la ministeriulu responsabilu. Bucuros pretinescu zelulu archipastorescu si tendintiele cele binevoitorie, cari putura aparé episcopiloru cá obligatine de consoiintia, cá se stè si acumu cá in anul 1849 si 1861 cu dechiarari serbatoresci pentru pestrarea drepturiloru si a intereselor bisericiei catolice. Cu tóte acestea trebue se mi aratu parerea de reu, ca episcopii in locu de a springi, dupa dorinti'a mea, nisuintiele cele seriósce ale regimulu, a ajutorá resolverea loru cea urgenta in spiritulu impacáre si alu prevenirii, li a mai placutu ingreua problem'a prin asternerea si publicarea unei adrese, care iritéza adenou animele, si acést'a inoa intr'unu timpu, in care, precumu insasi episcopii bine observe dia, concordia e atatu de necesaria, si candu se cere cu urgentia a nu imulti ocaziunile de imparechiare si gravamine. Amu incedere, cá episcopii se voru tiené ascurati, cumca eu incatu sciu protege si apará totudeun'a biseric'a, si ca isii voru aduce aminte si de datorintiele pe care amu a le implini eu cá regentu constitutionalu.

— Senatulu imperialu. Cas'a deputatiloru in siedint'a din 16 Oct. a priimitu legea fundametalu constitutionalu asia dupa cumu o propusu comisiunea, cu tóte protestarile tiroleniloru si galicianiloru, in oeeace privesce aperarea minoritatiloru (nemtiloru). S'a priimitu si propusetiunea anecsata privitoria la competinti'a senatulu imperialu de a pertractá formalmente objeptele comune. Dupa acestea se primira lu a 3a

perlegere si legile fundamentele de statu despre potestatea judicatorésca, potestatea esecutiva, despre drepturile de cetatianu de statu si asiédia-re tribunálulu imperialu si acést'a cu o maioritare de 2 din 3 parti. —

Aceste 2 sciri dinainte suntu de un'a importantia fórté mare, fiinduca cea d'antaia ne aduce in memoria timpurile lui Iosifu alu II, candu se combatea prerogativele, dara totudeodata si neintiercatele ambitiuni de suprematia ale feudalitiloru si inca intr'o mesura cá aoea, incatu la nimeni nu i plesniea prin minte, cá voru se se mai reintórea inca odata timpurile, care le amu vedutu pana inainte de 48 si acést'a tocmai dupa ce Iosifu II calatorise in Franci'a si fusese priimitu cu o pompa deosebita. — Importantia a dou'a este incordarea senatulu de a primi peste capu un'a dupa alta tóte proieptele privitorie la constituirea dualismulu; pentru cá pórtá frica, cá nu prin amanare se se trediesca deodata intr'o intrerumpere a senatulu, cadiendu intr'unu absolutismu dincolo de Laita; precandu din cóce se remana cá inainte de 48 constitutionalismulu magiaru fia si feudalisticu. Senatulu imperialu se grabesce a lua inainte si legea despre nationalitati, care va trage multu in cumpan'a impacáre si invarjirei nationalitatiloru dupa, cumu va fi precisata legea si respectate dorintiele popóreloru cu garantiile ce le va da pentru viati'a si desvoltarea nationalitatiloru.

Cronica esterna.

Europ'a éra si se afla in o stare de crisa pre catu misteriósa pre atatu si neplacuta. Tóta lumea astépta éra si catastrofa din cele mari.

In acestea dile oohri totoruru sunt atientati catra Rom'a. Pe Garibaldi ilu prinsera si ilu pusera pre insul'a Caprera, insurgentii inse strabatura si fara elu in statulu romanu. Nimeni nu póte prevedé urmarile. Destulu atata, ca poporulu italianu sémana a fi prea determinatu a da domniei popesoi civili lovitur'a cea mai din urma si a margini pe cleru numai la trebile curatu relegiósce.

Diu ROMANIA veti oiti multe si bune si rele. Dupa noi adeverulu este, ca sub domni'a lui Carolu I. abusurile descrescu pe di ce merge, din cauza ca aceleasi orinunde se potu descoperi, se si pedepescu. Inse o cangrena veche nu se póte cura cu un'a cu dóua. Destulu ca tiér'a in laintru inaintéza, apoi spuna oricine cate va vréa. Mai nainte, sub regimulu cadiutu disparuse si rusinea. Aceeasi s'a reintorsu. Acésta e unu mare pasu spre bine. Gazeteloru straine care publica totu felulu de mintiuni din Romani'a se nu le dati credimentu de catu numai intr'unu singuru punctu, adica in dorinti'a ferbiute de a vedé statulu romanescu desfiintiatu si romanii calcati pe cerbioc. —

Scurta scire despre ISTORIA ROMANILOR.

(Urmare.)

I. Di care este scriata acea mostra?

R. Di istoriculu Pahimeru, care dede nume de Sciti a tutulor Romanilor ce s'affá nidia di muntele Emu, di riul Danubiu si di la stanga ietui riu.

I. Spune si videm ce dice:

„Scitili amenintia si tréca in Tracia si Macedonia. Aistu periculu desceptá mare temere si de Valahi care suátu vertos numerosi pre averliga di Constantinopolu si care locuescu tota tiér'a ce se timde dela portile aistei citate pana la Vizia si cama 'ncold. Marele a lor numeru, puterile nu mici ce érá si faca una cu a Scitiloru catra care lji-atrageá asemenarea de viatia si comunitatea de origina; multimea di gioni tuti invetiati si pata tute ca nescanti ce lia una crescere nu móle, má aspra si lucrátóra, avutiile ce tragu d'in númerosele cupii di oi si di alte vite, invetiulu la arme, ca nescanti ce nu numai avina in tute dilele, ma si lupte dese si felicitie tienu cu armatili Imperatésce, insuffá mare frica a Imperatorelui Andronicu care tra si departéza pre aistu periculu amenintiatoru, dimanda ca si stremutá pre Romani d'in Europe si si lji asiédia pre ripa oppusa de Constantinopolu, despoliándu lji anteu de averi cá si nu ma póta si si scóla caplu superbi di numerulu si avutiia lor. Dimandaciunea Imperatorleui se depliná cu mare crudime: darile ce impusera Romanilor trecura peste mesura si

espatriarea fu și cama amara tra nasi, ca constrinsi de neimpatatili sateliti a guvernului tra si fuga tr'óra acelle cama multe lucre fôrte pretioase ce nu puteá tra si le duca cu nasi parte le pierdora, parte le vindura o'una dâma fôrte mare. Adauge ca stremutarea se fece la burielu a érneleiei, si tr'acea murira multime nespusa di ómeni si di vite. Apoia noa patrie nu fu buna ni tra ómeni ni tra animale: Romanili se vidura constrinsi si rescumperara cu sume fabuloase inturnarea la veclile lor vetre, là, frati, cum se purtà cu noi Byzantinili, bunili crestini, ma cut'acea Imperiulu nostru Romano-Bulgaru, totu tienù nica una sutu di ani, pana cando vine Baiazetu la anul 1394 si lu lo d'in mana a Imperatoriloru Romano-Bulgari. Nu trecu multu dupu caderea nòstra cadura si Bizantinili de Mohametu alu II-a, si asì Constantinopolea fugì d'in mana lor ditra glara politica ce aveá purtata catra Romani.

I. Ce se fece imperatésca familie a Romanilor dupu caderea Imperatiei Romano-Bulgare?

R. Dupu caderea Imperatiei nòstra Romano-Bulgara, familia Imperatésca se duse la Fagarasiu, si de acolò dede Domni a Romaniloru dila stanga a Danubiului, in astadi este unu infloritor statu Romanescu, care se oliema Romania.

Capu II.

Radu Negru.

I. Din ce familia se trage Radu Negru?

R. Radu-Negru erá filiulu alu Bogdan-Negru, care se diceá si Teodoru.

I. Radu Negru iu deoalica cama nante?

R. Domnul Radu-Negru cama nante descalica in Romania de asta di la Campu lungu, pre la anul 1243 dupu Christolu.

I. In s'affà pan'attumcea?

R. In Transilvania.

I. Ce erá acolò.

R. Acolò Ellu erá Domnu supremu peste tute ducatele si Duce al Almasiului si Fagarasiului.

I. Ce fapta insemnata fece Radu-Negru dupu descalicarea lui la Campu-Lungu?

R. Ellu adduna subt'una singura domnie pre tuti Domnili acelli ce erá mici d'in partile de catra Resaritu de Romania.

I. Dupu ce disili domni se fecera una, pre care cunoscura tra cama mare?

R. Pre Radu-Negru Basarabu, care fece unirea.

I. Cacè se strimsara ca si se faca una?

R. Ca si póta tra si sta cu pieptu a Tatarilor, cari se asediara in Crimea si cari l'amenintà.

I. Afóra de acelji domni mici, altu Domnu se fece una cu Radu-Negru?

R. Afóra di elji se fece una cu Radu si Fratesu Mihailu Basarabu, care erá Banul de Craiova. Si asì Radu-Negru, dupu ce fece una cu acele 12 giudetie de Romania mare si acelle 5 giudetie a Oltului, agiunse si hiba Domnu Mare peste 17 giudetie; iara frate su Mihailu di auà si nante peste Oltu guverná Oltenia, s'in Romania Mare aveá dreptu de presiedinte in Senatu s'in adunare.

I. Dupu ce crescù Romania ce fece Radu-Negru?

R. Dicara crescù puterea a Romaniliei Radu-Negru muta scamnulu domnescu dela Campu-Lungu la Curtea de Argesiu; iare Campul Lung in locu de Capitala remassa giudetiu.

I. Cati ani domnù Radu-Negru si cum domnù?

R. Radu-Negru domnù 23 di ani cu mare pace, s'in acelli ani organisa Tiérra Romanésca ahtentu di bine, in catu tra curundu incepù tra s'inflorésca.

I. Dupu mórtea al Radu-Negru Romanili pre care alépsara tra Domnu?

R. Pre frate su Mihailu-Negru Basarabu, care erá Banul d'in Craiova; iara pre filiul alu Radu-Negru, care se cljemá Danu fu aleptu de Ban al Craiovei.

Capu V.

Bogdan Dragosiu.

I. Inante de Bogdan Dragosiu cum baná Romanili d'in Romania de catra Resaritu?

R. Inante de Bogdan Dragosiu Romanili d'in Romania de catra resaritu, oalcati de barbari, banù multu reu, si cara nu putea tra si

rabda cama multu raea purtare a barbarilor, se sculara una parte di elji subt Domnulu a lor Cutene, si se dusera ca si siéda la Muntili a Fagarasiului, a Olmusiului si a Maramerasiului.

I. Ca cate mili de Romani se dusera in munti?

R. Ca la patru-dieci de mili No. 40,000.

I. Dicara se dusera acolò cum banara?

R. Acolò banara multu bine, crescura si la numeru si la putere si avura tutu Domni Romani.

I. D'in tuti Domnili a lor care suntu acelli cama veclili?

R. Geliu, Monomorudu, si Cladiu de care addusem amiute in istorie cama nante.

I. Cama di preapoi ce fecera Romanili dela Maramuresiu cando vidura ca noul Statu alu Radu Negru incepù tra s'inflorésca.

R. Attumcea Romanili dela Maramoresiu, neputandu tra si banéza bine cu Ungurili, si bagara de pre minte ca si dipuna la Campu, iu erá cliemati di fratri alor ce aveá remasa iara Domni peste tiérra, s'iu aveá remasa fôrte pucini Tataru in partile d'ingiosu.

I. Putura Romanili si s'aminta doru al loru?

R. Putura, ca Ungurili, care puteá tra si l'impedica erá impletiti in Italia cu resbelu.

I. Spune cum fu fuga lor dela Maramoresiu, cati fugira si cum se dusera la campu iu era cliemati de alanti romani?

R. Una parte di elli se sculara cu mulieri, cu feciori si fete si cu tuta averea lor, si spectumsera prin munti catra resaritu pretu nescante caliori necalicate; si asì dup'una lunga calatoria si nearabdata curmare agiunsera in partile acelle de cama sus ale Romaniei de adi, si acolò aflara frati Romani, cari l'asteptà subt Dómnilu a lor, ca si la vina in agiutoru in contra ahtantor vicini rei si cama multu in contra a Tatarilor.

I. Cum fura asceptati candu agiunsera acolò?

R. Cando agiunsera acolò fura asceptati multu bine ei cu mare gaudie, si di preapoi impartira cu elli tute mosiile acelle ce erá desiérte de ómeni.

I. Ce Domnu aveá Elli attumcea?

R. Avea Bogdan Dragosiu.

I. D'in ce familie se trage Bogdan Dragosiu?

R. D'in imperatésca familie al Ioniciu de care se trage si Radu-Negru.

I. Ce om erá Bogdan Dragosiu si cum se purtà cu Romanili?

R. Bogdan Dragosiu erá un'om multu mintemenu si se purtà multu bine si cu dulcoeme cu tuti; afóra de aiste ellu erá virtos gione si legile lui erá multu drepte.

C. Ce fece popullu Romanu dupu ce duchi ca este ahtare omu?

R. Popullu Romanu, dicara lui vidu ahtare, lu ale se tra Domnu a lui, si asì se introloca tuta tiérra subt unu singuru Domnu si se fece tiérra a Moldovilliei.

I. D'iu pana iu tieneá attumcea Moldavia?

R. Dela Marea Négra la Nistru si la Muntii.

I. Cati ani domnù Bogdan Dragosiu peste Moldavia si cum domnù?

R. Domnù numai doi ani si fara si hiba turburatu de oine-va, ca Ungurili care erá neóspetili a Romanilor erá impletiti in Italia cu batalii.

I. Ce amintatecu avù Bogdan Dragosiu de impletirea Ungurilor in Italia?

R. Bogdan Dragosiu avu un 'amintateacu multu mare di acea impletire, ca attumcea afla óra cá si chéma necurmatu pre Romanili acelli ce aveá remasa la munti si dupu ce venira la fratri a lor, Bogdan fece citati si sate multu bune.

I. D'in tute citatile fapte di Bogdan Dragosiu nu soii ca si-mi spunu nici una?

R. Cum nu scin numai citatea a Baiei, iu fu si scamnulu domnescu tra prima óra.

I. La ce anu muri Bogdan Dragosiu?

R. La anul 1347 dupu Christolu.

I. Romanili Moldoveni pre care alepsara tra Domnu dupu mórtea al Dragosiu?

R. Pre filiulu Sasu; si dup'aistu domnù Stefanu.

I. Stefanu putù si domnésca neturburatu in Moldavia?

R. No.

I. Si cacè?

R. Ca Ungurili vrura si liea napoi la Maramoresiu pre Romanili acelli ce aveá fugita d'acolò in dilele a Domnului Dragosiu, ma nu putura tra s'agiunga la vrérea lor, ca Stefanu, dup'una sangerósa batalie ce fece cu elli, baga mana pre óstea Ungurésca, s'in stimsu de cu totalui, si asia talie gustul a Ungurilor.

I. Ungurili dupu ce patira aiste si sculara iara in contra a Romanilor Moldoveni?

R. No, ca nu putea de frica a Romanilor, si tr'acea fura strimti ca si s'imbunéza cu Romanili Moldoveni a cui Dumnedieu l'agiuta tot di una di cate ori se bâteá ou inima plina de ouragiu si de giunatecu tra santa lor Terra.

(Va urmá.)

Nr. 5221/1867 civile.

Edictu.

Magistratulu cetatii si alu districtului Brasiovu cá tribunalulu face cunoscutu cumca: la cererea dlui advocatu Iosifu Mayer cá reprezentante si curatoru alu massei concursuale a falitului Emanuilu C. Sasso in 25 ale lunei c. la 9 óre diminéti'a se va vinde la tergulu de acum o trasura de drumu facuta pe arcuiri, cum si unu coferu de drumu, tiitóre de ácea massa concursuala. Licitatiunea se va tienea dinaintea vigiliei ostasiesoi principale, nu inse sub valórea de 300 fl. v. a. statorita prin pretiure judecatorésca, éra pretiuru trebue se se depuna indata. Brasiovu 23 Oct. 1867.

Din senatulu magistratului cetatienu si districtualu cá tribunalulu.

Nr. 147—1867.

3—3

CONCURSU.

Comit. Asoc. conformu conclusului adusu in siedinti'a a III a ad. gen. tienuta la Clusiu in 28 Augustu c. n. a. c. p. XXVIII publica prin acést'a concursu pentru dóue ajutórie de cate 25 fl. v. a. destinate pentru doi invetiacei de meseria cu terminulu pana 1 Novembre a. c.

Aspiratorii la aceste ajutórie pana la terminulu mai susu insemnatu, au de a-si substerne concursele loru provediate a) cu testimoniu de botezu, b) cu testimonii demne de credintia despre purtarea loru, cum si despre diligintia si desteritate dovedita in specialitatea de maiestria spre a carei invetiare s'a consacratu.

Din siedinti'a comit. Asoc. trans. romane tienuta la Sibiu in 18 Sept. 1867.

Nr. 147—1867.

3—3

CONCURSU.

Comit. Asoc. trans. romane conformu conclusului adusu in siedinti'a III a adun. gen. tienuta la Clusiu in 28 Augustu a. c. p. XXVIII publica prin acést'a concursu pentru dóue premia de cate 25 fl. v. a. destinate pentru acei invetiatori comunali, cari pana la adun. gen. viitória a Asoc. voru dovedí, ca au prasitu mai multi oltu.

Concurentii resp. au de a-si tramite pana la 1-a Aug. 1868 la comit. Asoc. concursele resp. despre prasirea oltoloru, provediate cu documente demne de tóta credintia despre numerulu, felulu si cualitatea oltoloru prasiti, spre a se puté substerne viitórei adun. gen. conformu decisiunei mai susu amintite.

Din siedinti'a comit. Asoc. trans. romane tienuta la Sibiu in 18 Sept. 1867.

In Nr. 72 alu „Gazetei“ mai publicaramu si concursurile: pentru 2 stipendia, unulu de 100 fl. destinatu pentru unu ascultatoriu de drepturi afara din patria la vreo universitate, ér' altulu de 80 fl. totu pentru ascultatoriu de drepturi in patria. Terminulu pana la 1-a Nov. 1867.

Alte 2 de cate 50 fl. pentru 2 studenti la scólele reale. Terminulu pana la 1-a Nov.

Alu 3-lea pentru 2 stipendia de cate 330 fl. pentru cei ce s'ar consacrá studiulu agronomicu spre a puté fi invetiatori la preparandiele din Blasiu si Sibiu. Terminulu totu la 1-a Nov. Vedile si in Nr. 72. —

 Pedece cu totulu neprevediate opresou esirea Nrului de Sambata. Cerendu indulgentia on. publicu promitemu despagubire mai tardiu. Mercuri va esi. — Red.

Cursurile la burea in 22. Oct. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 94 cr. v.
Augsburg	—	—	122 „ — „